

עז:

עין משפט
נר מצוה

ב א ב מיי פֿײַג מהל' רוצח הלכה יא:
בא ג ד מיי שם הי"צ:
בב ה מיי פֿיט' מהלכות פרה אדומה ה' ז:
בג ו מיי שם פֿי"ב הלכה ז:
כ ד ח ט מיי פֿײַג מהלכות רוצח הלכה יג:

סתם משחקין בכדור כמה דעיי"י בו'. לא מסתבר לפרש כלל לענין חיוצ מימה צמוד דאי קאי גברא תוך ארבע אמות ואתרו ציה וקיבל עליו התראה אמאי פטור הא ודאי מתכוין הוא אלא נראה כלשון ראשון שפירש צקונטרס דלענין גלות איירי כדדרשין

שלהי כ"ד הרגל (ב"ק ד' כו: ושם)

ואשר לא נדה פרט למתכוין לזרוק שמים חרק ארבע והוא הדין נתכוין לזרוק ד' חרק ז' כי הכא דסתם משחקין צדור מתכוין שחלך חוץ לז' אמות ולא תוך ד' אמות ומיהו קשה אי למיפטריה מגלות קאמר פרט למתכוין לזרוק ז' חרק ד' הא דאמרינן בריש אלו הן הגולין (מכות ד' ו: ושם) (אם צפתע) בלא איצה פרט לשונא בלא נדיה פרט למתכוין לצד זה והלכה לצד אחר ואשר לא נדה פרט למתכוין לזרוק שמים חרק ארבע והשתא מקרא דואשר לא נדה דכתיב ברישא צפרשת ואלה המשפטים מוקמי בלא נדיה דפרשת ואלה מסעי הוה ליה למעוטי ההוא דדמי טפי לפטור כגון נתכוין לצד זה והלכה לצד אחר ולא נתכוין לזרוק לצד הנרנח ובשלהי כ"ד הרגל (ב"ק ד' כו: ושם) פירש צקונטרס לשון אחר דחייב גלות וכן נראה לר"ת ולא לגמרי כפירשו דפירש פרט לנתכוין לזרוק ז' חרק ד' דלא הוי צכלל כי יזיד דכתיב צמריה אלא פרט דלא הוי צכלל מכה איש ומת דכתיב לעיל מיניה ולהאי פ"י לא מתקומא שמעתין לענין גלות אלא לענין חיוצ מימה כלשון שני שצקונטרס וא"ת ואמאי איטריך לחייב גלות לנתכוין לזרוק ז' חרק ד' מהיכא ס"ד דפטור ולפטור ממיתה ודאי לא אתא דפשיטא דשוגג פטור ממיתה וי"ל דהוה פטרינן ליה מצלא נדיה כמו נתכוין לצד זה והלכה לצד אחר ועוד יש לפרש דלעולם נתכוין לזרוק ז' חרק ד' פטור מגלות ולא קשיא מידי מההיא דמכות ולדכי נקט ברישא לצד זה משום דהתחיל לדרוש קרא דבלא נדיה ברישא והתנא רנח להזכיר הפשוט יותר תחלה וא"ת ואמאי איטריך צפרק אלו הן הגולין (מכות ד' ו: ושם) ^א (מצבגגה) לפטור נתכוין להרוג צמהה והרג את האדם הא על כרחק היינו או נתכוין לזרוק לצד זה והלכה לצד אחר או נתכוין לזרוק ז' חרק ד' וי"ל דהתם הוי האדם והצהמה זה אצל זה אי נמי כצבור צמהה ונמנא אדם ומיהו מימה הא דפליגי רבי ורבנן בריש

אלו הן הגולין (שם) צנשמט הצבול מקתו ומן העץ המתבקע דמר מחייב צהאי ומר מחייב צהאי אמאי חייב הא הוי כמו נתכוין לזרוק ז' חרק ד' שנתכוין לצקעת ענים שלפניו והלך למרחוק: בגוסס

נפל דקתני כגון שנפל על ידו צבח או על הזד כלומר על נד הכלי ומשם ניתז צבח לשוקת וקתני דפסול: **צאוסא**. לא ניתז מכה נפילה ראשונה אלא מעטמו חור ושחת מידו לשוקת. שותת כמו (בבכות דף כז:) מים שותתין על צרכיו קול"ר בלע"ז שאינו ניתז למרחוק אלא נופל ויורד כנגדו: והוה **עליה**. ונתכוון להזות עליה לטהרה מטמא מת וההזיה נראית עליה אצל ספק על המחט נפל ההזיה כשיצאת מידו ספק על החרס הזה תחלה: **ומיזה עליה**. כלומר ומן החרס חזרה ונתזה עליה וקתני פסולה אלמא לאו כמו היא: **מלא אסמרי**. לאו לשון מציז דהוה המזהי^ט קתני אלא לשון מציאה כלומר ההזאה נמצאת עליה ואין ידוע אם בתחלה הזה עליה או חזר מכה היתז או שמא לא זה ולא זה אלא על החרס הזה והיה מדרון והלכה ההזאה על המחט דליכא כמו כלל: **דכפסיה**. קטר ידיו ורגליו על שפת היס: **ואשקיל עליה צידקא דמיה**. הפנה את מרוגת המים עליו: גיריה ידיהו הוא. הן הן תזיו והרי הוא כזרק צו חץ וכדמפרש ואילך שהמים צאים צבח ראשון עליו מיד כגון שהניחו סמוך לשפת היס והשפה מדרון: **צבה ראשון**. כשפינה להם דרך לצד זה מיד נפלו עליו דהוי כמו: **אצל צבה שני**. שהניחו רחוק קצת ולא נפלו המים מיד צלאתן מגדרותיהן עליו אלא לאחר מכאן הלכו על המקום שהוא שם גרמא הוא ולא מכחו: **והלכה לצדדין**. דרך נפילתה שלא נפלה כנגדו אלא כשהיא חוזרת לארץ היתה מתרחקת לצדדין אצל אם נפלה נוכחה והרגה פטור דלאו כמו הוא אלא היא חוזרת לארץ מאליה: **סיזיל לעיל**. דהא כלפי מעלה זרקא כנגדו ולא לצדדין: ואי

הגשרפין פרק תשיעי סנהדרין

צשעסיה. מיד צשעת כפייה מתחיל ואח"כ הולך וחזק: **ואפילו הוא**. הדוקף עצמו: **קדם ופלקו**. קודם נפילתו של זה פטור: **צעידנא דשדייה יכול לעלות הוא**. ופטור על הדחייה ומשום סלוק לא מצית לחיוביה דגרמא צעלמא הוא: **ואפילו הוא קדם**. הזרק את החץ וכן לאחר זריקת החץ קודם שיגיע החץ לחצירו ונטל התרים הימנו: **סמנין**. הראויין לרפאותו: **צידו**. של הרוג: **הלכך**. כיון דאם יש שם סמנין הראויין לרפאותו צידו פטרת ליה אפי' אינס צידו אלא שמצויין צשוק לקנות צשעת זריקה הרי אלו כאלו הן צידו ופטור ואפילו לא נמצאו לאחר מנאן: **נודמנו לו סמנין**. למוכה אחר המכה ולא קנאן ולא ריפא עצמו: **מהו**. מי אמרינן הרי היה יכול להתרפאות או דילמא כיון דצשעת זריקה לא הוי סמנין מיחייב דהא מכת מות הוא: **הרי ילא מצ"ד זכאי**. כלומר הואיל וקודם עמדו צדין מנאן לו זכות אין לנו לחייבו: **וזק צרור צנוטל**. ^א ונתכוין להרוג את חצירו וזרק צרור והכה צכותל צבח וחזרה מכחו לאחורי^ב והרגו חייב דהא נמי כמו הוא: **כגון אלו המשחקין צדור שסרגו**. רגילין צינוקות להכות הכדור צכותל צבח כדי שתחזור לאחוריה הרצה ולאחר ^ב שזורק הוא כך וחצירו אוחז את הכדור ומכה אותו צה. אם יכול לכוון ההוא דזרק צכותל אשמעינן תנא דאם נתכוין שמהרוג את חצירו צחורתה לאחוריה ויש צו כדי להמית חייב: **כגון אלו המשחקין צדור שסרגו סוך ד' אמוס פטורין**. אם היה המוכה עומד בתוך ארבע אמות של כותל ולא הספיקה לחזור ד' אמות עד שמנאחתו והרגתו פטור הזורק מגלות: **חוץ לד' אמוס חייב**. גלות: **אי דניחא ליה**. ^ו (שלא שתחזור יותר: **אפי' פורסא נמי**. ליחייב גלות דהא הרג צשוגג וטעמא ליכא למיפטריה: **ואי לא ניחא ליה**. שתחזור כל כך: **אפי' טונא נמי**. יותר מד' אמות ליפטור דלא נתקיימת מחשבתו דלמר מר (מכות דף ז:) ואשר לא נדה^ט פרט למתכוין לזרוק שמים חרק ד' אלמא כיון דלא ניחא ליה דניזיל לא: **ספס משחקין צדור כמה דעיייל**. ומקריבי לכותל צשעה שזורקין מינח ניחא ליה כדי שתחזור הרצה הלכך צליר מד' אמות לא ניחא ליה דמיזיל. אית דמפרשי האי חייצין ופטורין ממיתה וכגון שהתרו צו: **דכי האי גוונא**. שחזרה לאחוריה מכה זריקתו חשיב להו כמו: **המקדש**.

מי חטאת צאפר. נתינת אפר על המים קרי קידוש כדתנן במסכת פרה (פרק ו מ"ב) ^א (הרי קודש) קף על המים: **ואח"כ נפל לשוקת**. אכן חלולה שהמים נכנסין צו מן המעיין דרך נקב שפופרת דכתיב (במדבר יט) מים חיים אל כלי שמהא חיותן בכלי. וקא ס"ד דהאי נפל דקתני כגון שנפל על ידו צבח או על הזד כלומר על נד הכלי ומשם ניתז צבח לשוקת וקתני דפסול: **צאוסא**. לא ניתז מכה נפילה ראשונה אלא מעטמו חור ושחת מידו לשוקת. שותת כמו (בבכות דף כז:) מים שותתין על צרכיו קול"ר בלע"ז שאינו ניתז למרחוק אלא נופל ויורד כנגדו: והוה **עליה**. ונתכוון להזות עליה לטהרה מטמא מת וההזיה נראית עליה אצל ספק על המחט נפל ההזיה כשיצאת מידו ספק על החרס הזה תחלה: **ומיזה עליה**. כלומר ומן החרס חזרה ונתזה עליה וקתני פסולה אלמא לאו כמו היא: **מלא אסמרי**. לאו לשון מציז דהוה המזהי^ט קתני אלא לשון מציאה כלומר ההזאה נמצאת עליה ואין ידוע אם בתחלה הזה עליה או חזר מכה היתז או שמא לא זה ולא זה אלא על החרס הזה והיה מדרון והלכה ההזאה על המחט דליכא כמו כלל: **דכפסיה**. קטר ידיו ורגליו על שפת היס: **ואשקיל עליה צידקא דמיה**. הפנה את מרוגת המים עליו: גיריה ידיהו הוא. הן הן תזיו והרי הוא כזרק צו חץ וכדמפרש ואילך שהמים צאים צבח ראשון עליו מיד כגון שהניחו סמוך לשפת היס והשפה מדרון: **צבה ראשון**. כשפינה להם דרך לצד זה מיד נפלו עליו דהוי כמו: **אצל צבה שני**. שהניחו רחוק קצת ולא נפלו המים מיד צלאתן מגדרותיהן עליו אלא לאחר מכאן הלכו על המקום שהוא שם גרמא הוא ולא מכחו: **והלכה לצדדין**. דרך נפילתה שלא נפלה כנגדו אלא כשהיא חוזרת לארץ היתה מתרחקת לצדדין אצל אם נפלה נוכחה והרגה פטור דלאו כמו הוא אלא היא חוזרת לארץ מאליה: **סיזיל לעיל**. דהא כלפי מעלה זרקא כנגדו ולא לצדדין: ואי

מסורת הש"ס

^א [לקמן עה:]. ^ב ס"א דאולי מיניה, ^ג פרה פ"ו מ"א, ^ד פרה פ"ב מ"ב ע"ש, ^ה חולין טז, ^ו ס"א ל"ג, ^ז [שמות כא], ^ח [ז"ל היה קידוש], ^ט בפר"א: מלוי דהא הוה, ^י [ז"ל צבלי דעת],

הגהות הב"ח

^א (א) רש"י ד"ה זרק וכו' נתכוין כ"ל אותו ו' מתקן: ^ב בד"ה כגון אלו המשחקין וכו' ולאחר שזרקו הוא כן וכו' אם יכול לכוון ואשמועינן תנא דאם ההוא דזרק בכוחל נתכוין שיהרג את חצירו:

לעזי רש"י

קול"ר. לשפוך.

מוסף רש"י

הרי יצא מבית דין זכאי. והא נפקא לן מנזדיק אל מהרוג צפרק אחד דיני ממונות (לעיל לג:) מנח ליונא מב"ד זכאי ואמר אחד יש לי ללמד עליו מוכה שאין מחזירין אותו שנאמר ולזדיק אל מהרוג (דקטן עה:). דכפתיה. קשרו, ואשקיל עליה בידקא דמייא. שהפנה המים לעבור עליו ויעברוהו, גירא ידיהה דהא. דהרגו ממנש צאותן המים והן הן כלי זית ולא הוי גרמא (חולין טז:). בבח ראשון. שקשרו סמוך לשפת המים וכיון שקנב נקב צשפת המים מיד בלו המים לפיו (שם). אבל בבח שני. שקשרו ברחוק והמים הלכו שם, אפי"פ שהוא נקב הנקב והפסו לשם, פטור דגרמא צעלמא הוא (שם).